

Oljan prutlar, meðan:

Føroyingar bíða eftir jólamanninum

Føroyingum vantar realismu, tá vit tosa um at gerast ríkir av oljuni, sum kanska liggur og prutlar undir okkum. Vit gloyma at fyrireika okkum til at taka hana upp. Kjakið er steindeytt, og fólk sita bara og bíða, til pengarnir koma úr posanum hjá jólamanninum

EDVARD JOENSEN

Undan jólam varð hildit kjakfundur í hølum Føroy ingafelagsins í Árhús, har tosað varð um komandi føroysku oljuvinnuna. Fundur- in var skipaður sum pall-

borðsfundur. Við pallborðið sótu: Bogi Nielsen, cand. merc., Ben Arabo, stud. merc., og Niels Winther, stud. scient. pol. Á fundinum vórðu umrødd mál, sum at kalla ikki hava verið havd á munn í kjakinum heima

á landi.

Eitt av evnunum, fundur- in viðgjörði, var, hvussu verður vörðið við verandi vinnu, um oljuvinnan av álvara fer í gongd. Og her var sum vera man serliga hugsað um fiski- og hand- verksvinnurnar. Hesar eru vinnur, sum føroyingar í dag duga at fáast við. Og vit eiga at ansa ótrúliga væl eftir, at vit ikki gliða so í væntandi oljuni, at vit heilt gloyma at halda tær vinnur, vit í dag liva av, viðlíka.

Haldið høvdið kalt

Niðurstøðan eftir fundinum var heilt greið. Vit eiga at ansa væl eftir, at vit ikki bara loypa av øðrum bein- um yvir á hitt, tí tá kann gerast trupult at fóta sær. Oljan er sum kunnugt hál, og skjótt er at gliða, um ikki stöðið, staðið verður á, er trygt.

Føroyski búskapurin er sum kunnugt ógvuliga bundin av eini einstáttaðari vinnu. Nevniliga fiskivinn- uni. Og oljuvinnan er ein kærkomin møguleiki at gera okkara vinnuliv meira fjøl- broytt. Men tað krevur, at fólk hugsa seg um, og ikki bara loypa frá eini vinnu til ta næstu.

Vit mugu gera okkum greitt, at vit ikki bara uttan víðari kunnu gevast at fiska, og so halda, at vit altíð kunnu koma aftir til fisk og fiskivinnu, tá oljan einaferð er uppi.

Tað er nevniliga so, at samfelagið stendur ikki í stað. Tað broytist alla tíðina, og soleiðis eisini fiskivinn- an. Um vit ikki syngja fyrri, at tað hóast ævintýr og olju- feður er onkur, sum heldur gamlar vinnur í hevd, standa vit við skegginum í postkasanum og duga einki, tá oljan er uppi. Oljan end- urnýggjar seg ikki í søgu- ligari tíð. Men tað kann fiskurin gera, og svangluti verður í Føroyum, tá vit ikki duga at veiða og hagraiða fisk. Oljuvinna ella ikki.

Ein av pallborðsluttakar- um var Ben Arabo, sum hálvan januar fer í starv hjá stóra oljufelagnum Amera- da Hess í London. Hann á- varðaði í mótt bara at sita hendur í favn og bíða, til aðrir hava sett oljuvinnun í gongd. Men tað tyktist, segði Ben Arabo, sum føroy- ingar ikki hava fatað, at vit noyðast at vera við frá byrjan. Og ein byrjan er millum annað eitt livandi

orðaskifti heima á landi. Sum er, heldur Ben Arabo, tykjað føroyingar bara sita stillir og bíða eftir jóla- manninum, sum skal koma við fullum posa av olju- pengum at býta út til okk- ara. Og tí kunnu vit skjótt verða snýtt av.

Tænastuvinnur

Tað eru møguleikar hjá føroyingum at sleppa við í akti- va vinnu, beinanvegin, far- ið verður í gongd at leita eftir olju her heima. Hugsað verður serliga um allar tær tænastur, henda velduga vinna hevur brúk fyri. Men tað krevur, sum sagt, at vit fyrireika okkum í góðari tíð og standa klárir, aðrenn að- rir fara avstað við tilboðun- um, sum koma. Tí vit skulu bara yvirhøvur ikki billa okkum inn, at ein slík vinna fer at lata føroyingum ar- beidini, bara tí virksemd er á føroyskum økið. Talan er um forrættning, og vinnan tekur tað, sum loysir seg best. Og so verður ikki hugt at nationaliteti.

Føroyingar hava møgu- leikar eitt nú í viðlíkahaldi. Men tað krevur profession- ella vinnu. Tað nyttar ikki petti, at bjóða seg fram við fyra sveisarum, sum klára ein skaða á oljupallinum eftir eini viku. Hevur olju- felagið brúk fyri 50 monn- um til at gera arbeidið eftir nøkrum tímum jólanátt, verða teir tiknir, hvaðani tað skal vera.

Og her kann koma at standa á hjá føroyingum. Vit hava ikki grundarlag fyrir útútgávu nóg mikió av fak- fólk til at klára einahvørja stöðu til einahvørja tíð. Víst varð á, at tað gekk upp hjá Tórshavnar Skipasmiðju at fáa fólk til at gera ein døll av einum umhvørvisvernd- arskipi til Tailand. Boð máttu sendast uttanlands eftir sveisarum. Ella sum ein av pallborðsluttakarun- um, Bogi Nielsen, segði: »Okkum vantar realismu, tá vit bjóða okkum fram til oljuvinnuna. Vit halda okk- um vera. Men gloyma eftir øllum at døma at hugsa«.

Útbúgving

Tað er sanniliga heldur ikki bara innan handverks- og tænastuvinnur, at vit eiga at fyrireika og útútgávu okk- um.

Ein týðandi partur av eini komandi oljuvinnu er fyri- sitingin. Og eisini her eiga føroyingar at leggja framvið eftir teimum störvum, sum

Oljupengarnir eiga at m.a. at brúkast til at halda okkara verandi vinnur viðlíka

fylgja við.

Ikki kann roknað við, at vit beinanvegin fáa fólk í allar teir bestu stólararnar, varð ført fram á fundinum. Vit hava ikki fólk til tað, sum er. So einfalt er tað. Men sölsideis var eisini í Scotlandi, tá bretar fóru undir sína oljuvinnu. Men sum frá leið, komu fleiri og fleiri »lokali« hægri upp í fyrirsitingini. Loysunarorðið var eisini her útútgving. Og soleiðis fer eisini at verða hjá okkum.

Og aftur her kom orða- skiftið inn á okkara verandi høvudsönnu, fiskivinnuna. Niels Winther, stud. scient. pol., vísti á, at vit eiga at ansa ógvuliga væl eftir, at vit alla tíðina útútgávu fólk til at halda fram í fiskivinn- uni. Tí hóast oljuvinnan kann tykja at geva nógvar pengar, varir hon, sum so mangan áður er víst á, ikki ævigt. Og tá er livsneyðugt, at vit framvegis duga at fiska.

Niels Winther vísti á, at tað er órealistiskt at vænta annað, enn at tær innlutar, oljuvinnan fer at geva, fara í landskassan. Og politikk- arar eru ryggeleysir og skinklutir. Teir verða ikki mettir eftir, hvussu nógvi teir leggja í kistubotnin, men eftir, hvat teir byggja. Og freistandi verður hjá teim- um at geva eftir fyrri lokal- um trýsti og brúka peng- arnar til stuttskygdar fløgur

200-kronemønt i sølv

200-krone
Diameter: 38 mm
Vægt: 31,1 gram
Finsilv 999‰

Dronningens 25-års regeringsjubelæum fejres med udsendelse af en erindringsmønt i sølv

Erindringsmønten er udformet af medaljør Jan Petersen og fremstillet på Den Kgl. Mønt.

Der præges max. 60.000 eksemplarer.

På møntens forside gengives Dronningen stående i lang kjole og med elefantordenskæde. Forsiden er bl.a. inspireret af mønter udsendt af Christian IV, der viser kongen stående med scepter og krone.

På bagsiden gengives det store rigsvåben, der også kaldes det kongelige våben. Det store rigsvåben blev ændret i 1972, og det har således også 25-års jubilæum i 1997. Dette har været en med- virkende årsag til at bruge motivet på 200-krone- mønten.

Der udsendes også en 20-kronemønt, der har samme størrelse og er af samme materiale som den almindelige 20-krone. Den præges i 1 million eksemplarer. Mønten har samme forside som 200-kronemønten, men på bagsiden er gengivet det lille rigsvåben.

Erindringsmønterne udsendes den 6. januar 1997.

Mønterne kan fra denne dato fås i pengeinstituter, på posthuse og i Nationalbanken til pålydende værdi.

200-kronemønten kan endvidere - efter forud- betaling - købes hos Den Kgl. Mønt, Sølmarks- vej 5, 2605 Brøndby. Prisen er 200 kr. pr. stk. plus 45 kr. i forsendelsesomkostninger pr. forsen- delse. Beløbet indbetales på girokonto 551-0570. Forudbetalte mønter vil blive leveret fra den 6. januar 1997.

Den Kgl. Mønt

Posar, bustir og slangur til flest allar dústsugvarar

DULAMENN

Dr. Jakobsegata 18, 100 Tórshavn, TR 10408